

Příloha 8: Změna klimatu v strategických a koncepčních dokumentech kraje

1. Udržitelný rozvoj kraje	1
2. Životní prostředí a zemědělství	13
3. Doprava a energetika	16

1. Udržitelný rozvoj kraje

Ze strategických dokumentů Libereckého kraje zaměřených na rozvoj kraje rozpracovává nejpodrobněji otázku klimatických změn a na ně navázaných opatření **Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021 – 2027**. Oproti dosud platné Strategii rozvoje Libereckého kraje 2006–2020 pojednává o klimatické změně a řešení jejích dopadů mnohem uceleněji – tématu se věnuje samostatná kapitola 5.3. *Vazba dokumentu na problematiku klimatické změny*, která obsahuje i přehled jednotlivých aktivit v oblasti ochrany klimatu. Důležitým prvkem této strategie je propojení klimatické změny s různými sektory a odvětvími (doprava, energetika, rozvoj venkova, vzdělávání, zemědělství), tedy nejen ukázání návaznosti na oblast životního prostředí. V dokumentu je zdůrazněno, že „hlavním strategickým cílem je zvyšování adaptační kapacity Libereckého kraje za současné podpory energetických úspor a zavádění nízkouhlíkové ekonomiky“.

Historicky nejstarším strategickým dokumentem se zmínkou o ochraně klimatu je nicméně **Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje** (2005). Jako konkrétní krok z hlediska redukce uhlíkové stopy kraje (řečeno dnešní terminologií) je v ní navrženo snížení produkce odpadů a předcházení jejich vzniku. Do sektoru adaptací pak spadá cíl optimálního využívání území udržitelný způsobem při současném posílení ekologických funkcí krajiny (např. podporou zatravňování dočasně neobhospodařovaných ploch).

S klimatickými opatřeními počítá i **Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020**, který je detailněji zmiňuje coby konkrétní aktivity v rámci plnění opatření pro implementaci strategického cíle C „Komplexní a kvalitní infrastruktura“ a strategického cíle D „Zdravé životní prostředí bez zátěží“. Ve zpracované SWOT analýze je zvýšený výskyt extrémních klimatických jevů zařazen mezi hrozby z pohledu budoucího rozvoje kraje. Dokument schválilo Zastupitelstvo Libereckého kraje na svém zasedání 23. 9. 2014.

Mezi v dokumentu vytýčené aktivity, jež mají za úkol naplnit stanovená opatření, patří například:

- Podpora veřejné dopravy jako alternativa k individuální automobilové dopravě
- Zvýšit využívání energeticky a ekologicky šetrných technologií a využívání obnovitelných zdrojů energie
- Podpora energetické soběstačnosti objektů
- Přírodě blízká protipovodňová opatření, revitalizace toků
- Podpora úspor energií, materiálů a používání materiálů s nízkou energetickou stopou
- Podpora bezodpadových technologií nebo technologií s minimální produkcí odpadů
- Optimalizovat vodní režim v krajině
- Podpora obnovy a výchovy stabilních lesních porostů

Podstatné je, že tyto a další v dokumentu popsané aktivity přebírá, aktualizuje, doplňuje a rozšiřuje již zmíněná **Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-27**

Taktéž koncepce **Chytřejší Liberecký kraj** (2019) spolu se svým akčním plánem (2020) zahrnuje do třech strategických cílů – Kraj rychlejší, šetrnější a lepší – dílčí klimatická opatření, a to s důrazem na oblasti energetického managementu, hospodaření s vodou a využití moderních technologií a aplikací ke sběru a vyhodnocení dat pro řešení spojená s adaptací na změnu klimatu i pro snižování emisí skleníkových plynů v dopravě.

Název dokumentu, verze	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–27
Kdo schválil	<i>Není dosud schváleno</i>
Termín schválení, číslo usnesení	<i>Není dosud schváleno</i>
Jaká je územní působnost (kraj, město, mikroregion)	Kraj
Časový rámec	2021-2030

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
Priorita, cíl, opatření, aktivita	Vazba na A (+ -)	Vazba na M (+ -)	Vazba na projev ZK (kódy 1 – 6) (+ -)	Cílové místo (kde se bude řešit)	Termín realizace	Sektorová vazba (kódy a. – f.)	Odhadované náklady na realizaci, typ zdrojů	Typ opatření	Indikátory
B1.1i. Podpora šetrných forem cestovního ruchu s minimálními vlivy na životní prostředí, krajinu a	+	+	1. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	b.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	

veřejné zdraví (včetně zadržování vody v krajině)									
C1.4f. Zvýšení podílu moderních, ekologických a bezbariérových dopravních prostředků pro veřejnou dopravu	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	
C1.4g. Podpora veřejné dopravy jako alternativy k individuální automobilové dopravě	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	
C2.1e. Rozvoj ostrovních systémů dodávky výroby a spotřeby energií	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1g. Podpora rozvoje plnicích a dobíjecích stanic pro dopravní prostředky na alternativní pohon	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	Počet veřejných stanic CNG; Počet veřejných nabíjecích stanic elektromobilů
C2.1h. Budování a obnova kvalitního a energeticky šetrného veřejného osvětlení	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1i. Podpora rozvoje inteligentních sítí a chytrých řešení na úsporu energie	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1j. Realizace úsporných surovinových a energetických opatření u nemovitostí i technologií	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., c.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1k. Podpora výzkumu a vývoje v oblasti zvyšování energetické účinnosti a energetických úspor	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., c.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1l. Podpora úspor energie ve	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., c.	Není uvedeno	Investiční	Spotřeba paliv

všech systémech výroby, distribuce a spotřeby energie									a energie v podnicích s 20 a více zaměstnanci podle místa spotřeby
C2.1m. Zvyšování energetické soběstačnosti kraje, obcí i jednotlivých objektů	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., e.	Není uvedeno	Investiční	Počet projektů na snížení energetické náročnosti budov v majetku LBK
C2.1n. Využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie s ohledem na ochranu okolního prostředí	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., f.	Není uvedeno	Investiční	
C2.1o. Podpora využití výroby energií ze spalovny odpadů v Liberci	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	Množství energeticky využitých odpadů ve spalovnách odpadů
C2.2i. Podpora využívání recyklovaných vod (šedé vody, srážkové vody, technologické vody...)	+	není	1. +	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	
C2.2l. Podpora zřizování retenčních a vsakovacích objektů na obecních systémech odvodnění	+	není	1. +	Celé území kraje	Není uveden	c., e.	Není uvedeno	Investiční	
D4.2a. Podpora obměny a modernizace technického a materiálního vybavení a	+	není	2., 4., 5., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	Počet usmrčených osob v

infrastruktury složek krizového řízení, IZS a jednotek požární ochrany									důsledku mimořádných událostí a havárií
D4.3a. Podpora kvalitního fungování systémů na informování obyvatel pro případ mimořádných a krizových situací	+	není	2., 4., 5., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	Počet usmrčených osob v důsledku mimořádných událostí a havárií
D4.3b. Podpora aktivit v oblasti zvýšení připravenosti obcí na řešení mimořádných a krizových situací	+	není	2., 4., 5., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	c., d., e.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	Počet usmrčených osob v důsledku mimořádných událostí a havárií
E2.2b. Zajištění profesionálního, přírodě blízkého a k přírodě šetrného zakládání a údržby veřejné zeleně, vodních ploch a toků ve městech	+	+	1., 3. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	
E2.2c. Využití otevřených vodních prvků v systému hospodaření se srážkovými vodami ve městech	+	není	1., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e.	Není uvedeno	Investiční	
E2.2g. Vytvoření podmínek pro vyšší využívání veřejné a bezmotorové dopravy ve městech	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., e.	Není uvedeno	Investiční	
E2.2l. Příprava měst na zmírnění dopadů klimatické změny	není	+	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	
F1.1a. Předcházení vzniku odpadů	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	d., f.	Není uvedeno	Investiční	Celková

									produkce odpadů
F1.1b. Rozvoj a využívání technologií a přístupů vedoucích k minimalizaci produkce odpadů a emisí	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., f.	Není uvedeno	Investiční	Celková produkce odpadů
F1.1d. Podpora aktivit zaměřených na zvyšování podílu vytríděných a dále využitelných odpadů a vývoj nových technologií pro jejich využívání	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., f.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	Celková produkce odpadů; Podíl materiálově využitých odpadů
F1.1h. Využívání inovativních nízkouhlíkových technologií	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., f.	Není uvedeno	Investiční	
F1.1n. Začleňování environmentální výchovy do školních vzdělávacích programů, včetně tématu klimatické změny	+	+	není	Celé území kraje	Není uveden	d., f.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	Počet aktivních poskytovatelů služeb v oblasti EVVO v LK; Objem finančních prostředků z rozpočtu LK na projekty v oblasti EVVO
F1.1p. Podpora ekovýchovných programů, osvětových akcí a informačních kampaní v oblasti adaptace a mitigace klimatické změny pro veřejnost	+	+	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	d., f.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	Počet environmentálních osvětových akcí pro veřejnost realizovaných za podpory LK; Objem finančních

									prostředků z rozpočtu LK na projekty v oblasti EVVO
F1.1q. Osvěta o problematice klimatické změny pro odbornou veřejnost, zejména v oblasti státní správy, územního plánování, vodního hospodářství a staveb s významnými územními dopady	+	+	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	d., e., f.	Není uvedeno	Investiční i neinvestiční	
F1.1s. Budování málo zatěžovaných komunikací, komunikací pro nemotorovou dopravu a ve vhodných případech dalších zpevněných ploch s povrchem propustným pro vodu	+	+	1., 2., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	
F1.2g. Podpora výměny stávajících kotlů na tuhá paliva za nová ekologická zařízení	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	d., f.	Není uvedeno	Investiční	Emise základních znečišťujících látek celkem: tuhé emise, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃ ; Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů dle kategorií zdrojů znečištění ovzduší: vyjmenované zdroje - TZL,

									SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃
F1.2h. Podpora aktivit vedoucích k likvidaci následků přírodních a ekologických pohrom a dopadů klimatické změny	+	není	Všechny projevy ZK	Celé území kraje	Není uveden	a., f.	Není uvedeno	Investiční	
F2.1d. Údržba, obnova a tvorba krajinotvorných prvků (aleje, mokřady, solitérní zeleň, drobné památky a stavby...)	+	+	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK
F2.1k. Obnova a údržba vodních ploch, péče o vodní toky	+	není	1., 2., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK; Podíl vodních ploch z celkové rozlohy území
F2.1l. Podpora zadržování vody v krajině vytvářením pestré mozaiky přírodě blízkých opatření	+	není	1., 2., 3., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených

									na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK
F2.1m. Realizace opatření k zadržování, vsakování a odpařování vody v zastavěném území a ze zpevněných ploch	+	není	1., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK
F2.1n. Ochrana a obnova ekosystémů vázajících významným způsobem uhlík z atmosféry (rašeliniště, mokřady, přírodě blízké lesní a luční ekosystémy...)	+	+	1., 2., 3., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK
F2.1o. Podpora protierozních opatření	+	není	2., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu

									ochrany přírody a krajiny za účasti LK; Bilance půdy v Libereckém kraji
F2.1p. Realizace přírodě blízkých protipovodňových opatření	+	není	2., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK
F3.1a. Podpora zadržování vody v krajině a ochrany podzemních zdrojů vody prostřednictvím pestré mozaiky přírodě blízkých opatření v zemědělství	+	není	1., 2., 3., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK; Bilance půdy v Libereckém kraji; Podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy

									zemědělské půdy
F3.1b. Podpora údržby krajiny a zemědělského hospodaření směřujícího k ochraně půdy a zachování biodiverzity a pestrosti krajiny	+	není	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Celkový objem finančních prostředků vynaložených na akce a projekty na podporu ochrany přírody a krajiny za účasti LK; Bilance půdy v Libereckém kraji; Podíl trvalých travních porostů z celkové rozlohy zemědělské půdy
F3.2b. Obnova lesa směrem k přirozené druhové, věkové a prostorové skladbě se zohledněním klimatické změny	+	+	Není specifikována	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	Podíl lesní půdy z celkové rozlohy území
F3.2c. Zvýšení retenční schopnosti lesů	+	není	1., 2., 3., 6. +	Celé území kraje	Není uveden	e., f.	Není uvedeno	Investiční	

Další aktivity ve Strategii rozvoje Libereckého kraje 2021+, které mají vazbu k politice ochrany klimatu a jejichž realizace může v konečném důsledku vést ke snižování emisí skleníkových plynů na území kraje anebo může pozitivním způsobem přispět k větší odolnosti kraje vůči projevům a dopadům klimatické změny.

- A2.1f. Podpora regionálních produktů, tradičních výrob a řemesel, lokální spotřeby a místních spotřebitelských řetězců
- A2.1j. Podpora aktivit vedoucích k prohloubení společenské a environmentální odpovědnosti firem
- A2.2e. Podpora aktivit k posilování spolupráce a funkčního propojování výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou
- A2.2l. Zaměřování aktivit na strategické směry výzkumu a vývoje na národní a mezinárodní úrovni, excelence výzkumu
- A2.3b. Podpora zavádění inovací výrobků, služeb, technologií, strojů a přístrojů do výroby
- A2.3c. Rozvoj nástrojů pro podporu inovačních aktivit podnikatelů a aktivit výzkumu a vývoje

- C1.2b. Modernizace a elektrizace významných tratí s cílem zatraktivnění a zrychlení pro dosažení jejich konkurenceschopnosti
- C1.2f. Podpora a rozvoj přímých železničních linek bez nutnosti přestupu
- C1.2g. Zachování pravidelné železniční dopravy, včetně síťového efektu
- C1.2h. Rozvoj městské drážní infrastruktury v Liberecko-jablonecké aglomeraci, včetně jejich propojitelnosti
- C1.3a. Budování oddělených a bezpečných stezek a tras pro bezmotorovou dopravu
- C1.3b. Budování a propagace páteřních stezek a koridorů pro bezmotorovou dopravu
- C1.3g. Podpora osvěty a propagace nemotorové dopravy a jejích přínosů
- C1.4a. Podpora integrovaného dopravního systému a jeho rozvoj uvnitř i vně kraje
- C1.4c. Budování a rozvoj dopravních terminálů, propojování různých druhů dopravy
- C1.4j. Přizpůsobování systému veřejné hromadné dopravy měnícímu se dopravnímu chování a potřebám obyvatel
- C1.5f. Podpora získávání pozitivních návyků k udržitelným způsobům dopravy v kraji
- C2.2c. Podpora hospodaření v krajině a urbanizovaných územích směřujícího ke snížení vnosu nežádoucích látek do povrchových a podzemních vod
- C2.2e. Podpora osvěty a realizace opatření směřujících k úspoře vody (šetrné hospodaření s pitnou vodou, opětovné využívání vody...)
- C2.2m. Zohlednění problematiky změny klimatu a vhodných adaptačních opatření v plánu dílčích povodí
- C2.3d. Využívání chytrých technologií a řešení a jejich propojování (Smart City, Smart venkov...)

- D4.2b. Pořízení techniky a materiálu ke zvládnutí mimořádných a krizových situací
- D4.2c. Zkvalitňování systému spojení a komunikace mezi všemi složkami IZS, včetně komunikace s obyvatelstvem a obcemi
- D4.3c. Poskytování informací obyvatelstvu k jejich chování a činnostem při mimořádných a krizových situacích

- E1.2j. Podpora zapracování nových témat do územního a strategického plánování (adaptace na změnu klimatu, využití chytrých řešení...)
- E1.3l. Aplikace environmentálních kritérií ve veřejných zakázkách

- E3.1n. Podpora zachování krajinného rázu venkovského prostoru
- F1.1c. Vytváření podmínek a motivace pro lepší třídění odpadů
- F1.1m. Zapojování obyvatel do praktické ochrany přírody a dalších akcí ke zlepšování životního prostředí v kraji
- F1.1o. Rozvoj funkční sítě poskytovatelů kvalitních služeb v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
- F1.1r. Upřednostňování lokalizace infrastruktury a staveb tak, aby nesnižovaly hydrologické a další ekologické funkce krajiny
- F1.2d. Podpora aktivit vedoucích k rekultivaci území po těžbě nerostných surovin
- F1.2e. Podpora projektů vedoucích ke snižování emisí škodlivých látek do ovzduší (včetně světelného smogu)
- F1.2f. Minimalizace negativních vlivů dopravy na životní prostředí (hluk, emise...)
- F2.1a. Rozvoj a zachování stávající sítě chráněných území v kraji
- F2.1b. Zapojování veřejnosti do aktivní ochrany přírody a krajiny
- F2.1e. Ochrana krajiny a půdy před negativními stavebními zásahy s cílem vytvořit harmonickou krajinu
- F2.1g. Podpora vyšší rozmanitosti druhové, věkové a prostorové skladby živočichů a rostlin v krajině
- F2.1i. Podpora péče o volně žijící živočichy a zvláště chráněné a vzácnější organismy
- F2.1j. Zachování a zlepšení stavu přírodních biotopů
- F3.1c. Rozvoj multifunkčního zemědělství a jeho alternativních forem (ekologické hospodaření)
- F3.1h. Podpora aktivit vedoucích ke zvyšování konkurenceschopnosti a využívání místních zdrojů a zemědělské produkce

2. Životní prostředí a zemědělství

Ze stávajících koncepčních dokumentů pro oblast životního prostředí a zemědělství se nejobšírněji zabývá tématem klimatických změn **Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje** (aktualizace 2014). Tento dokument se vztahuje k fenoménu globální změny klimatu s vědomím, že se jedná o jeden z hlavních ohrožujících faktorů z pohledu ochrany přírody a krajiny. Zastřešujícím cílem pro všechna klimatická opatření vedoucí k posílení schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám je podle dokumentu „vysoká strukturální a funkční pestrost krajiny“, tzn. její mozaikovitost s existencí množství krajinotvorných prvků.

Potřebu obnovy přirozené hydro-ekologické funkce krajiny zmiňuje i **Plán oblasti povodí Horního a středního Labe** (2009) a **Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe** (2009). Oba plány počítají s opatřeními v oblasti revitalizace vodních toků i s realizací protipovodňových opatření s retencí.

Význam pozemkových úprav – právě s ohledem na klimatické změny a daleko častější povodňové a erozní projevy – akcentuje **Program ochrany zemědělské půdy v Libereckém kraji** (2009).

Téma klimatické změny bude stanoveno jako prioritní při přípravě nové **Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na období 2021 – 2030** a následně i Akčního plánu EVVO v Libereckém kraji.

Název dokumentu, verze	Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje (aktualizace 2014)
Kdo schválil	Zastupitelstvo Libereckého kraje
Termín schválení, číslo usnesení	22.4.2014, 155/14/ZK
Jaká je územní působnost (kraj, město, mikroregion)	Kraj
Časový rámec	2004-2020

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
Priorita, cíl, opatření, aktivita	Vazba na A (+ -)	Vazba na M (+ -)	Vazba na projev ZK (kódy 1 – 6) (+ -)	Cílové místo (kde se bude řešit)	Termín realizace	Sektorová vazba (kódy a. – f.)	Odhadované náklady na realizaci, typ zdrojů	Typ opatření	Indikátory
Podporovat budování drobných ekostabilizačních prvků v krajině a prvků zvyšujících biodiverzitu území (tůně, remízy, úkryty pro živočichy)	+	není	1. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Podporovat ošetřování a dosadby krajinotvorné mimolesní zeleně (výsadby a ošetřování alejí, významných a památných stromů, zakládání mimolesní zeleně v otevřené krajině)	+	+	1. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Podporovat víceetážovou strukturu	+	+	1. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	

porostu a smíšenou dřevinnou skladbu s ohledem na místní stanovištní podmínky			3. +						
Snížit podíl geograficky nepůvodních druhů dřevin při obnově lesa ve prospěch domácích druhů s důrazem na místní genetické zdroje	+	+	1. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Koncepční řešení přírodě blízkých protipovodňových opatření na území Libereckého kraje (revitalizace vodních toků, slepých ramen, obnovy břehových porostů)	+	není	2. + 6. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Podporovat ochranný management mokřadů regionálního a národního významu	+	není	1. + 2. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Určit mokřadní lokality vyžadující obnovu a posílit dotační tituly pro revitalizaci a obnovu těchto mokřadů	+	není	1. + 2. + 3. +	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Implementovat výstupy Programu ochrany půdy Libereckého kraje	+	není	1.+	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Provádět revitalizaci obnovy a opravy rybníků a dalších vodních ploch významných pro biodiverzitu krajiny	+	není	1.+	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Podporovat ekologické formy zemědělství s ohledem na místní tradiční způsoby hospodaření	+	není	1.+	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	
Podporovat přírodě blízké formy hospodaření na druhově a strukturně pestrých travních	+	není	1.+	Celé území kraje	Není uveden	f.	Není uvedeno	Investiční	

porostech									
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Další aktivity v Konceptu ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje, které mají vazbu k politice ochrany klimatu a jejichž realizace může v konečném důsledku vést ke snižování emisí skleníkových plynů na území kraje anebo může pozitivním způsobem přispět k větší odolnosti kraje vůči projevům a dopadům klimatické změny.

- Podpořit rychlý přechod na přírodě blízké hospodaření v lesích v horských oblastech, na vlhkých stanovištích a v CHÚ
- Provádět monitoring a hodnocení ekologického stavu mokřadů mezinárodního významu
- Zvyšovat informovanost obcí, vlastníků, NNO a veřejnosti o přínosech ekologických forem hospodaření
- Zajistit možnost ochrany drobných území s vysokou lokální biodiverzitou
- Podporovat osvětovou činnost v oblasti ochrany přírody a krajiny s důrazem na jednoduchou dostupnost informací z této oblasti
- Pořádat akce pro veřejnost včetně environmentálních vzdělávacích, výchovných, osvětových a poradenských programů, exkurzí s průvodcem a dále také výstav, seminářů, přednášek apod.

3. Doprava a energetika

Z koncepčních dokumentů v oblasti dopravy a energetiky neopomíjí problematiku klimatických změn **Územní energetická koncepce Libereckého kraje** (aktualizace 2015). Na ochranu klimatu je zde nahlíženo skrze témata zvyšování energetické účinnosti, podpory energetických úspor a vyššího využití a zastoupení obnovitelných zdrojů v energetickém mixu kraje

Jednotlivá řešení se soustředí na projekty energetických úspor v objektech v majetku kraje i v ostatních veřejných budovách na území kraje. Důraz je také kladen na podporu energetické účinnosti a využití OZE v domácnostech i v zástavbě na rozvojových plochách. V neposlední řadě je v dokumentu řeč o zvyšování energetické účinnosti v průmyslu a zemědělství.

Všechny tyto plánované aktivity mají v případě své realizace mitigační efekt, tj. měly by přispět ke snížení emisí CO₂ v kraji. V případě vhodného zateplení budov lze hovořit i o potenciálu v oblasti adaptací, konkrétně by se jednalo o snížení míry přehřívání daných budov a tím tedy i zajištění jejich větší odolnosti vůči vlnám veder a zvyšování teploty.

Název dokumentu, verze	Územní energetická koncepce Libereckého kraje (aktualizace 2015)
------------------------	--

Kdo schválil	Zastupitelstvo Libereckého kraje
Termín schválení, číslo usnesení	30.8.2016, 458/16/ZK
Jaká je územní působnost (kraj, město, mikroregion)	Kraj
Časový rámec	Výhled do roku 2040

[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]	[7]	[8]	[9]	[10]
Priorita, cíl, opatření, aktivita	Vazba na A (+ -)	Vazba na M (+ -)	Vazba na projev ZK (kódy 1 – 6) (+ -)	Cílové místo (kde se bude řešit)	Termín realizace	Sektorová vazba (kódy a. – f.)	Odhadované náklady na realizaci, typ zdrojů	Typ opatření	Indikátory
7.3.1. Zvyšování spolehlivosti a bezpečnosti dodávek paliv a energie vyšším využitím obnovitelných a druhotných zdrojů energie	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	Podíl OZE na konečné spotřebě En. balance; Podíl OZE na primární spotřebě En. balance; Výroba elektrické energie z OZE
7.3.3. Realizace projektů energetických úspor v objektech v majetku kraje	+	+	3.+	Celé území kraje	Není uveden	c.	Není uvedeno	Investiční	Výše investic vložených do energeticky úsporných opatření do objektů v majetku kraje; Spotřeba paliv a energie v budovách v majetku kraje;

7.3.4. Podpora energetické účinnosti v ostatních veřejných budovách na území kraje	+	+	3.+	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	Konečná spotřeba paliv a energie na obyvatele
7.3.5. Podpora energetické účinnosti a využití OZE v domácnostech	+	+	3.+	Celé území kraje	Není uveden	c., d.	Není uvedeno	Investiční	Výroba elektrické energie z OZE; Podíl elektřiny z OZE na brutto spotřebě elektřiny; Konečná spotřeba paliv a energie v sektoru domácností na obyvatele; Konečná spotřeba paliv a energie na obyvatele
7.3.6. Podpora energetické účinnosti a využití OZE v zástavbě na rozvojových plochách	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., e.	Není uvedeno	Investiční	Výroba elektrické energie z OZE; Podíl elektřiny z OZE na brutto spotřebě elektřiny;
7.3.7. Snižování škodlivých vlivů energetiky na životní prostředí	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	c., f.	Není uvedeno	Investiční	Emise CO ₂ /obyvatele; Emise CO ₂ celkem
7.3.8. Zvyšování energetické	není	+	není	Celé území kraje	Není uveden	a., c., f.	Není uvedeno	Investiční	Konečná

účinnosti v průmyslu a zemědělství									spotřeba paliv a energie na ha
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------------